

Fiskeridepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Uttale - Høyring - Forslag til forskrift om særskilde krav til akvakulturrelatert verksemd i Hardangerfjorden

Fylkesmannen mener at en produksjon av oppdrettsfisk på 50 000 tonn i Hardangerfjorden ikke kan karakteriseres som bærekraftig. Produksjonsgrensen må settes lavere enn dagens nivå, og konkrete miljømål må beskrives i forskriften.

Det vises til FKDs høringsbrev – Forslag til forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden.

Formålet med forskriften er å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert. Den produksjon en har hatt i Hardangerfjorden (med ca 48 000 tonn i 2008) den siste tiden har ført til en kraftig reduksjon av villaks- og sjøørretbestandene, og situasjonen er svært kritisk. En produksjon av oppdrettsfisk på 50 000 tonn kan således ikke karakteriseres som bærekraftig. Produksjonsgrensen må derfor settes lavere enn dagens nivå, med mindre andre tiltak som klart reduserer lakselusinfeksjonen vesentlig, settes i verk.

Fylkesmannen vil vise til Forslag til ny forvaltning av lakseoppdrett i Hardangerfjorden med følgebrev som ble sendt fra Fiskeridirektoratet til FKD 24.10.2008.

I dette forslaget var det anbefalt spesifikke kriterier/indikatorer for måloppnåelse. Forslagene bygger på solid kunnskap og langvarig forskning. De var ment som et utgangspunkt for videre raffinering etter hvert som ny kunnskap kommer inn. Målene var:

- Det skal i snitt ikke være mer enn 5% rømte individ i gytebestandene av laks i elvene Opo, Kinso, Eio, Granvinselva, Jondalselva, Steinsdalselva, Hattebergselva og Uskedalselva, etter at utfisking av rømt fisk er gjennomført
- Det skal i snitt ikke være mer enn 5 lus pr utvandrende laksesmolt fanget i forskriftens virkeområde
- Det skal ikke være prematurt tilbakevandret lakselussskadet sjøørret same sted senere i sesongen. Begge deler gjelder for ethvert vassdrag innenfor forskriftens virkeområde

Fylkesmannen mener det er vesentlig at slike eller tilsvarende operasjonelle mål beskrives i forskriften. Innføring av bærekraftprinsippet må en ha styringsverktøy for å regulere

produksjonsmengden. Slik styring savnes i forskriften slik den nå er presentert. Da det er hensynet til villaks-/sjøørretbestanden som er det underliggende hovedmotiv for forskriften må evalueringen av forskriftens suksess relateres til og vurderes ut fra effekten på disse bestandene. Målene må være fleksible og kunne justeres i henhold til ny innvunnet viten.

Fylkesmannen støtter forslaget om å la Langenuen inngå i forskriftens virkeområde. Begrunnelsen er at lus fra oppdrett ved sørgående vind og strømmer lett vil kunne spres inn i selve fjorden.

Da det er lakselus om er den primære årsaken til problemene for villaksen, og antall lakselus er sterkt korrelert med antall fisk, bør måleenheten for maksimal produksjon gå på antall fisk og ikke antall tonn produsert.

Som et viktig tiltak for å få redusert lakselusplagen, bør det innføres synkroniserte brakkleggingsperioder over et tidsrom som har vist seg å ha effekt, og over minst hele den foreslåtte forskriftens virkeområde samtidig. Fylkesmannen støtter det forslaget som Mattilsynet har hatt på høring, og mener generelt at en forordning om slike tiltak bør komme inn i forskriften.

Problemet med rømt laks er større i Hardanger enn ellers i landet. Vi ber derfor om at FKD innfører en prøveordning med merking av all oppdrettsfisk, og at prøveområdet bør være virkeområdet for forskriften, eller hele Hordaland. Det er også viktig at FKD snarest finner en måte å pålegge næringen å betale for utfiskingstiltak i elvene.

Fylkesmannen vil understreke at laks- og sjøørretbestandene i Hardanger nå har vært desimerte i ca 15 år, og i samme periode hatt et meget høyt nivå av rømt oppdrettslaks på gyte plassene. Det viktigste målet i vårt arbeid de senere år, har vært å få gjennomslag for et eget forvaltningsregime for oppdrettsnæringen i Hardangerfjorden, og få innført et bærekraftprinsipp. Vi vil derfor på det sterkeste anbefale at bærekraftprinsippet ut fra operasjonelle miljømål for villfisk blir tatt inn i forskriften. Vi vil videre anbefale at dette prinsippet fastsettes nå, og at første målepunkt blir om to år, så lakseoppdrettsnæringen får tid til å gjøre tiltak og ellers tilpasse seg denne styringsformen. Et slikt bærekraftprinsipp med målbare mål vil være enklere for næringen å forholde seg til, og mer tydelig vise at produksjonsbegrensningene ikke er rigide, men avhengig av hvordan næringen selv klarer å ordne opp med de miljøproblemene de skaper.

Vi anser den foreslåtte forskriften som et endepunkt i dette arbeidet. Om ikke den blir utvidet til å få virkningsfulle tiltak som virkelig vil kunne gi bedring for bestandene av laks og sjøørret, må miljøvernforvaltningen vurdere å gi opp disse bestandene.

Fylkesmannen legger for øvrig til grunn at det tilføres tilstrekkelig forvaltningsmessige ressurser slik at forskriften kan gjennomføres.

Med helsing

Terje Aasen
Fylkesmiljøvernssjef

Håkon Kryvi
seniorrådgiver

Gjenpart til:

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet region Vest

Kommunene i forskriftens virkeområde:

Odda

Ullensvang

Eidfjord

Ulvik

Granvin

Kvam

Jondal

Kvinnherad

Tysnes

Etne

Vindafjord

Sveio

Stord

Bømlo

Fitjar

Mattilsynet regionkontoret for Hordaland og Sogn og Fjordane

Direktoratet for Naturforvaltning

Hardangerfjord Villfisklag